

عنوان مقاله:

ارزیابی برخی ویژگی های مورفوفیزیولوژیک و تحمل به خشکی انتهای فصل رشد برخی ژنوتیپ های عدس

محل انتشار:

فصلنامه تنش های محیطی در علوم زراعی، دوره 17، شماره 1 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

نسیم فتحی زاده - دانشجوی دکتری، ژنتیک و بهنژادی گیاهان زراعی، دانشگاه شهرکرد

سعداله هوشمند کوچی - استاد، اصلاح نباتات و بیوتکنولوژی، دانشگاه شهرکرد

شهرام محمدی - استاد، اصلاح نباتات و بیوتکنولوژی، دانشگاه شهرکرد

پیام پزشکیپور - استادیار پژوهشی، بخش تحقیقات علوم زراعی و باغی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان لرستان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، خرم آباد

خلاصه مقاله:

عدس منبعی غنی از پروتئین، فیبر، مواد معدنی، آنتی اکسیدان ها و آهن است. با افزایش کمبود آب، تنش خشکی تهدید عمده ای برای تولید جهانی عدس خواهد بود. مطالعه حاضر با هدف بررسی واکنش برخی ژنوتیپ های عدس در مواجهه با تنش خشکی آخر فصل زراعی و امکان شناسایی ژنوتیپ های متحمل به خشکی انجام گردید. در این راستا ۲۴ ژنوتیپ عدس در قالب طرح بلوک های کامل تصادفی با سه تکرار در شرایط معمول زراعی و محیط تنش خشکی در منطقه شهرکرد مورد ارزیابی قرار گرفتند. تنش خشکی به صورت قطع کامل آبیاری در مرحله ۵۰٪ گلدهی انجام شد. در این آزمایش صفات مورفوفیزیولوژیک و عملکردی عدس اندازه گیری شد. نتایج تجزیه مرکب داده ها نشان داد اثر محیط، ژنوتیپ، اثر متقابل ژنوتیپ × محیط بر اغلب صفات معنی دار بود. سهم این منابع تغییر در ایجاد تنوع در صفات متفاوت بود و محیط بیشترین نقش را در تنوع عملکرد دانه (۵۵.۲۷٪) و ژنوتیپ در تنوع وزن ۱۰۰ دانه (۶۴.۶٪) و تعداد غلاف تک بذری (۵۳.۹٪) ایفا نمود. عملکرد دانه در شرایط معمول زراعی با اکثر صفات همبستگی مثبت نشان داد. تحت تنش خشکی عملکرد دانه با صفات بیشتری همبستگی معنی دار داشت. شاخص های STI و GMP با عملکرد همبستگی بالا داشتند و می توان از این شاخص ها جهت گزینش ژنوتیپ برتر استفاده نمود. براساس نتایج تجزیه کلاستر براساس دو شاخص STI و GMP ژنوتیپ ها را در سه گروه مجزا قرار داد. براساس نتایج عملکرد دانه، ژنوتیپ کیمیا با دارا بودن کمترین افت عملکرد به عنوان رقم متحمل و رقم C۱۱۳ با بیشترین افت عملکرد به عنوان رقم حساس شناسایی گردید. نتایج تحقیق حاضر نشان داد تنش خشکی در مرحله زایشی موجب کاهش صفات مورفوفیزیولوژیک، عملکرد و اجزای عملکرد ژنوتیپ های عدس میشود.

کلمات کلیدی:

آمار چندمتغیره، تنش غیرزیستی، شاخص های تحمل به خشکی، مرحله گلدهی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1941379>

